

Kommunstyrelsen

Yttrande över Betänkandet SOU 2018:34 "Vägar till hållbara vattentjänster"

Tekniska kontoret har fått i uppdrag att sammanfatta yttrande över betänkandet SOU 2018:34. Kommunens VA-grupp har varit delaktig i arbetet.

Tekniska kontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna förslag till yttrande

samt att uppdra åt teknisk chef att skicka in yttrandet till Miljö- och energidepartementet.

Christer Nordling
Teknisk chef

Datum
2018-10-30

Vår beteckning

Er beteckning
M2018/01630/Nm

Miljö- och energidepartementet

Yttrande över Betänkandet SOU 2018:34 "Vägar till hållbara vattentjänster"

Köpings kommun tycker att det är bra att genomlysning utförts och att det behövs förtydliganden i lagstiftningen.

Köpings kommun sammanfattar nedan vårt yttrande.

-VA-plansprocessen ser väldigt omfattande ut och vi ser risk med att processen kan bli för mycket av en pappersprodukt istället för ett planeringsverktyg.

-Avloppsdeklaration är ett bra verktyg och vi skulle vilja se det som en del i VA-plansarbetet med riktade områdesinsatser istället för att det under sju års tid kan lämnas in vid olika tillfällen. Vi ser också därmed möjligheten att få ett bra inventeringsverktyg där insatser kan göras på rätt ställe. Vi tror dock inte att det blir lätt för den enskilde att förstå skillnaden på enskilt avlopp och enskilt samfällt avlopp. Syftet var att det skulle bli lättare för fastighetsägaren att göra rätt. Det finns mycket som saknas i utredningen för att vi ska kunna utvärdera om det är ett bra system. Det vi tycker saknas är hur fastighetsägaren ska veta att denne är skyldig att lämna in en avloppsdeklaration, hur snabbt ärendet ska handläggas från miljömyndigheten, hur undviks det att enskilda avlopp inom samlad bebyggelse åtgärdar enskilt fastän området kan vara ett sådant som ska lösas gemensamt.

-Krav på skyfallsplan borde inte blandas in i lag om allmänna vattentjänster då rådigheten inte helt tillfaller kommunen som huvudman för vattentjänster. Det är otydligt beskrivet vilket krav som egentligen ställs på huvudmannen och det är inte beskrivet hur detta ska lösas ekonomiskt.

-Utredningen föreslår ett antal statliga insatser för att underlätta för kommunerna i arbetet med att öka åtgärdstakten för små avlopp och återvinning av näringsämnen. Det saknas en ekonomisk bedömning om hur mycket detta innebär och en konsekvensbedömning för kommunen på vad som händer om insatserna uteblir.

VafabMiljö kommunalförbund ansvarar för avfallshanteringen i Köpings kommun, yttrandet från dem biläggs detta yttrande.

Christer Nordling
Teknisk chef

Västerås 2018-10-17
Diariernr: 2018/0847-VKF-1512
Er referens: M2018/01630/Nm

Svar på Remiss av betänkande SOU 2018:34 "Vägar till hållbara vattentjänster

VafabMiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Inom vår region bor cirka 330 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. Vi ansvarar för insamling av hushållsavfall, men erbjuder även olika typer av avfallslösningar till företag, i och utanför regionen.

Vi arbetar med hållbar, miljöriktig och långsiktig avfallshantering och återvinning. Vårt uppdrag är att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Vår vision är "Tillsammans skapar vi det hållbara samhället."

För att kunna jobba med en miljöriktig avfallshantering har vi verksamhet för sortering, omlastning, förbränning, kompostering och deponering av avfall. Vi driver 18 Återbruk och fem avfallsstationer. Det finns bara en verksam deponi i vår region och den ligger på Gryta avfallsstation i Västerås. På Gryta finns även resurser att ta hand om farligt avfall i form av ett mellanlager och en oljestation. Vi erbjuder olika behandlingsmöjligheter för förorenade jordar, bland annat biologisk rening och har en deponi för farligt avfall.

I vår biogasanläggning på Gryta avfallsstation rötar vi matavfall, fett och vallgrödor till biogas. En nybyggd SBR-anläggning (Satsvis Biologisk Rening) renar det lakvatten som kommer från den gamla soptippen.

Vi arbetar med avfallsrådgivning och information med syfte att komma uppåt i avfallstrappan samt med att ge såväl hushåll som företag professionell service.

VafabMiljö avgränsar sitt yttrande till att endast omfatta avfallshanteringen och frågor relaterade till denna.

VafabMiljös synpunkter

VafabMiljö ställer sig mycket positiva till utredningens utgångspunkt att det ska vara enkelt för den enskilde fastighetsägaren att göra rätt genom korrekt tillgänglig information om lämplig va-lösning utifrån de lokala förutsättningarna. VafabMiljö delar utredningens uppfattning att hållbara vattentjänster endast uppnås då problem löses i ett sammanhang. Att ta ett helhetsgrepp kring va-lösningen är en förutsättning för att kunna fatta ett miljömässigt korrekt beslut om lösning. I detta helhetsgrepp inkluderas även avfallshanteringen enligt VafabMiljö.

Övergripande VA-planer där rätt instanser är involverade

I avsnitt 4.5 Krav på plan för allmänna vattentjänster föreslås att av kommunfullmäktige fastställd VA-plan ska finnas i samtliga kommuner. VafabMiljö vill understryka vikten av att denna VA-plan ska vara förvaltningsövergripande. I de fall avfallshantering sköts av annan

aktör än den egna kommunen (genom kommunalförbund eller bolag) är det av största vikt att även denna aktör finns med tidigt i planeringsprocessen för att det helhetsgrepp som tydligt efterlyses i utredningen ska kunna tas.

Avloppsdeklaration

I avsnitt 4.9 Införande av Avloppsdeklaration föreslår utredningen en ny förordning med krav på att en avloppsdeklaration ska upprättas för små avloppsanläggningar. VafabMiljö är mycket positiva till en sådan deklaration och tror att det kan lösa många av de problem som finns i dagsläget.

Att ta fram Avloppsdeklarationen första gången kan vara en process där fastighetsägaren behöver stöd av någon form av expert. VafabMiljö anser inte att det är lämpligt att fastighetsägaren själv är ansvarig för att upprätta en deklaration.

VafabMiljö anser dock att processen med att löpande kontrollera deklarationen inte får bli alltför administrativt betungande för att det ska vara tillämpligt på samtliga små avlopp i Sverige. Inspektion av anläggningen bör göras i samband med att anläggningen töms eftersom det främst är då man har möjlighet att upptäcka felaktigheter. Vårt förslag är därför att slamtömningspersonalen skulle kunna genomföra en enklare utbildning och få ett certifikat som visar behörighet att i besiktiga anläggningar i enlighet med deklarationer. VafabMiljö anser att inrapportering bör ske digitalt och återkoppling ske till Miljö- och Hälsoskyddsförvaltningen i den aktuella kommunen.

Kretsloppsåtgärder

I avsnitt 4.12 Kretsloppsåtgärder föreslår utredningen flera åtgärder för att öka återföringen av näringsämnen från små avlopp. VafabMiljö ställer sig mycket positiva till detta förslag eftersom vi anser att det är ett sätt att uppnå cirkuläritet i avfallshanteringen.

VafabMiljö ser dock med oro att statliga direktiv angående fosforåterföring i större skala kan komma att peka åt annat håll. För oss som aktörer skapar det otydlighet då det inte produktens inneboende kvalitet som är avgörande för en hantering utan dess ursprung. VafabMiljö arbetar med att förflytta avfallshandling så högt upp i avfallstrappan som möjligt utan att riskera människors hälsa eller miljön. Detta borde gälla för avfall från samtliga avlopp.

För VafabMiljö

Linda Gårdstam

Ingela Bergman

Stadsarkitektkontoret

Kim Tatti, markenheten

070-7571468

kim.tatti@koping.se

Kommunstyrelsen

Avlösning från Åkerbo häradsallmänning

Sammanfattning

Åkerbo häradsallmänning har påkallat avlösning av tre av Köpings kommuns fastigheter med delaktighet i allmänningen. Anledningen är att de inte är taxerade som lantbruksenheter och då kan avlösas i enlighet med Lag (1952:166) om häradsallmänningar. Fastigheterna som berörs är Nyckelberget 1:1, Nyckelberget 1:3 och Skogsborg 1:1.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på Stadsarkitektkontoret.

Bakgrund

Åkerbo häradsallmänning omfattar 860 fastigheter med ca 800 delägare. Köpings kommun har idag 17 fastigheter med deläggande (mantal) i allmänningen. Genom deläggande får kommunen en årlig utdelning utifrån fastigheternas mantal. Häradsallmänningen har gjort en genomgång av delägarfastigheterna och gjort en framställan om avlösning av de fastigheter som inte är taxerade som lantbruksenhet och därmed har laglig grund att avlösas.

Konsekvenser

Avlösningen innebär att kommunen istället för årlig avkastning, som för närvarande är ca 7 500 kr för de tre aktuella fastigheterna, kompenseras med ett engångsbelopp per fastighet. Beloppen är framräknade i enlighet med vad som stadgas i lag och ger totalt 215 688 kr.

Förvaltningens ståndpunkt

Stadsarkitektkontoret ser ingen anledning att ifrågasätta den framställan som Åkerbo häradsallmänning har gjort. De berörda fastigheterna är till största delen detaljplanelagda och är inte taxerade som lantbruksenheter. Häradsallmänningen har stöd i lag både avseende avlösningen som sådan samt den framräknade ersättningen.

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott besluta

att godkänna avlösning från Åkerbo häradsallmänning avseende fastigheterna Nyckelberget 1:1, Nyckelberget 1:3 och Skogsborg 1:1 i Köpings kommun.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Törnblad

Stadsarkitekt

StadsarkitektkontoretJohnny Larsson, Hamnförvaltare
0221-252 88
johnny.larsson@koping.se**Slutredovisning av investeringsprojekt i Köpings hamn:
Åtgärder oljehamnen.**

Projektnummer 65465 och 65466 (sammanslagna projekt)

Syfte

Förstärkningsåtgärder av oljepirens rörstöd på land, åtgärder på oljepirens konstruktion och nya ytskikt på byggnader och detaljer i oljehamnen.

Bakgrund

Principen för budgetprocessen är att Mälarhamnar och Köpings kommun tillsammans analyserar investeringsbehoven i fast egendom och kommunen tar upp planerade investeringar i den fleråriga investeringsplanen. Kommunfullmäktige godkänner investeringsnivån i den ordinarie budgetprocessen. Mälarhamnar ansvarar för samtliga byggnader och betalar hyreställagg på besiktningar och underhållsåtgärder.

Färdigställande tid

Projektet 65465 och 65466 färdigställdes under kvartal 4, 2017.

Ekonomisk sammanställning

Projekt nr	65465 och 65466
Projekt namn	Åtgärder oljehamnen
Budget 2017	1 000 000 kr (500 000 & 500 000)
Utfall	540 000 kr
Differens	460 000kr

Resultat

Oljehamnens betongrörstöd för oljeledningen längs Sjöhagsvägen och inom oljehamnen ut till oljepiren var sönderfräta. Nya lager med betong har gjutits i stöden för att säkerställa driften. På oljepiren säkerställdes att äldre ruttna träavbärare avlägsnades från pirens sidor. Samtliga byggnader och detaljer på piren inom oljehamnen har fått nya ytskikt med gemensam kulör.

Datum
2018-10-22

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna slutredovisningen av stadsarkitektkontorets investeringsprojekt för "Åtgärder oljehamnen" i Köpings hamn.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Fornblad
Stadsarkitekt

Mikael Norman
Mark- och exploateringschef

Stadsarkitektkontoret
Johnny Larsson, Hamnförvaltare
0221-252 88
johnny.larsson@koping.se

Slutredovisning av investeringsprojekt i Köpings hamn: Förstärkt underhåll byggnader.

Projektnummer 65472

Syfte

Förstärkningsåtgärder, besiktningar, underhåll av byggnader och magasin samt återställning av lagringsytor.

Bakgrund

Principen för budgetprocessen är att Mälarhamnar och Köpings kommun tillsammans analyserar investeringsbehoven i fast egendom och kommunen tar upp planerade investeringar i den fleråriga investeringsplanen. Kommunfullmäktige godkänner investeringsnivån i den ordinarie budgetprocessen. Mälarhamnar ansvarar för samtliga byggnader och betalar hyrestillägg på besiktningar och underhållsåtgärder.

Färdigställande tid

Projektet 65472 färdigställdes under kvartal 2, 2017.

Ekonomisk sammanställning

Projekt nr	65472
Projekt namn	Förstärkt underhåll byggnader
Budget 2017	1 200 000 kr
Utfall	408 815 kr
Differens	791 185 kr

Resultat

En besiktning av magasin 9 utfördes då denna byggnad var i störst behov av underhållsåtgärder. Analysen från besiktningen var att byggnaden krävde stora investeringskostnader till att återställa byggnaden i ett arbetsmiljödugligt skick. Därav beslutades att byggnaden skulle ersättas av ett nytt magasin och inga fler underhållsåtgärder utfördes.

Då ett äldre magasin tidigare rivits och lagringsytor efterfrågades iordningställdes en yta som asfalterades på 2168m² inom hamnområdet.

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna slutredovisningen av stadsarkitektkontorets investeringsprojekt för "förstärkt underhåll byggnader" i Köpings hamn.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Törnblad
Stadsarkitekt

Mikael Norman
Mark- och exploateringschef

Datum
2018-10-23**Stadsarkitektkontoret**
Johnny Larsson, Hamnförvaltare
0221-252 88
johnny.larsson@koping.se**Slutredovisning av investeringsprojekt i Köpings hamn:
Flytt av magasin 13.**

Projektnummer 65469

Syfte

Önskemål från Mälarhamnar att flytta på magasin 13 till en mer optimal plats

Bakgrund

Principen för budgetprocessen är att Mälarhamnar och Köpings kommun tillsammans analyserar investeringsbehoven i fast egendom och kommunen tar upp planerade investeringar i den fleråriga investeringsplanen. Kommunfullmäktige godkänner investeringsnivån i den ordinarie budgetprocessen. Mälarhamnar ansvarar för samtliga byggnader och betalar hyreställägg på besiktningar och underhållsåtgärder.

Färdigställande tid

Projektet 65469 färdigställdes under kvartal 4, 2016.

Ekonomisk sammanställning

Projekt nr	65469
Projekt namn	Flytt av magasin 13
Budget 2017	2 000 000 kr
Utfall	308 478 kr
Differens	1 691 522 kr

Resultat

Flytt av magasin 13 uteblev p.g.a. man i hamnprojektets layoutarbete hittade en layout där flytten inte längre ansågs motiverad. Magasin 9 var i stort renoveringsbehov efter en statusbesiktning så en renoveringsinsats gjordes för att klara arbetsmiljön för ett år i byggnaden.

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna slutredovisningen av stadsarkitektkontorets investeringsprojekt för "flytt av magasin 13" i Köpings hamn.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Törnblad
Stadsarkitekt
Mikael Norman
Mark- och exploateringschef

Datum
2018-10-23**Stadsarkitektkontoret**
Johnny Larsson, Hamnförvaltare
0221-252 88
johnny.larsson@koping.se**Slutredovisning av investeringsprojekt i Köpings hamn:
Hamnen lagringsyta.**

Projektnummer 65470

Syfte

Iordningställande av lagringsyta efter rivning av Mälargården och utökning av lagringsyta där gamla sopstationen låg norr om magasin 2.

Bakgrund

Principen för budgetprocessen är att Mälarhus och Köpings kommun tillsammans analyserar investeringsbehoven i fast egendom och kommunen tar upp planerade investeringar i den fleråriga investeringsplanen. Kommunfullmäktige godkänner investeringsnivån i den ordinarie budgetprocessen. Mälarhus ansvarar för samtliga byggnader och betalar hyrestillägg på besiktningar och underhållsåtgärder.

Färdigställande tid

Projektet 65470 färdigställdes under kvartal 4, 2016.

Ekonomisk sammanställning

Projektnr	65470
Projektname	Hamnen lagringsyta
Budget 2017	1 000 000 kr
Utfall	966 894
Differens	33 106 kr

Resultat

Iordningställd yta för lagring vid hamnens infart där restaurang Mälargården var placerad. Samt utjämning och avgrusning av 2168 m² lagringsyta där gamla sopstationen var placerad norr om magasin 2.

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna slutredovisningen av stadsarkitektkontorets investeringsprojekt för "hamnen lagringsyta" i Köpings hamn.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Törnblad
Stadsarkitekt
Mikael Norman
Mark- och exploateringschef

Stadsarkitektkontoret

Johnny Larsson, Hamnförvaltare

0221-252 88

johnny.larsson@koping.se

Datum

2018-10-23

**Slutredovisning av investeringsprojekt i Köpings hamn:
Förstärkning kaj.**

Projektnummer 65471

Syfte

Förstärkningsåtgärder på del av långkajen för att klara tunggodstransporter från ABB med rullande gods över kaj, roro (roll on roll off).

Bakgrund

Principen för budgetprocessen är att Mälarhamnar och Köpings kommun tillsammans analyserar investeringsbehoven i fast egendom och kommunen tar upp planerade investeringar i den fleråriga investeringsplanen. Kommunfullmäktige godkänner investeringsnivån i den ordinarie budgetprocessen.

Färdigställande tid

Projekt 65471 utgår då behovet av tunggodsplats på långkajen åtgärdas genom annat projekt.

Ekonomisk sammanställning

Projekt nr	65471
Projekt namn	Förstärkning kaj
Budget 2017	4 500 000 kr
Utfall	0 kr
Differens	4 500 000 kr

Resultat

Behovet av att kunna lossa och lasta tungods i Köpings hamn aktualiserades då ABB ställde frågan om utskeppning av en 500 ton tung transformator som skulle rullas över kajen till en lastbärare på vattnet. Inom ett annat projekt där kajförstärkning utförs framkom att ett godkänt marktryck och möjlighet till dessa transporter på 500 ton kunde genomföras utan en separat förstärkning. Då togs beslut om att denna post utgår.

Förslag till beslut

Stadsarkitektkontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna slutredovisningen av stadsarkitektkontorets investeringsprojekt för "förstärkning kaj" i Köpings hamn.

STADSARKITEKTKONTORET

Gun Törnblad
Stadsarkitekt
Mikael Norman
Mark- och exploateringschef

Delårsrapport 2 - 2018

Förvaltningstotal Hjälpmedelscentrum

Hjälpmedel ger möjlighet till ett aktivt och självständigt liv.

Delårsrapport 2 - 2018

SAMMANFATTANDE ANALYS OCH FRAMTIDSBEDÖMNING

Slutsatser

Medicinsk teknik får allt större betydelse för egenvård och för vård och omsorg. Hjälpmedelscentrum har i år infört fler medicinska behandlingshjälpmedel och produktionen har ökat. Vårt fokus är att hjälpmedlen ska bidra till en patientsäker egenvård samt till vård och omsorg med så stor autonomi som möjligt för patienten och samtidigt medverka till en god arbetsmiljö.

Sammanfattning av åtgärder och resultat

Hjälpmedelscentrum har upprätthållit tillgängligheten i alla områden samt förbättrad tillgänglighet till utprovning av hjälpmedel. Införandet av de medicinska behandlingshjälpmedlen har genomförts. De ökade förskrivningarna har tillsammans med införandet ökat produktionen inom alla områden vilket har genomförts tack vare resursförstärkning, engagerade medarbetare samt genom en prioritering av patienters behov före åtgärder som tillfälligt kan prioriteras ned.

Trots hög produktion har sjukfrånvaron behållits under målnivå vilket tyder på ett aktivt stöd i samband med sjukdom och ohälsa.

Hjälpmedelscentrum prognosticerar med försiktighetsprincipen ett överskott på **2 597 tkr**.

Framtidsbedömning och identifierade utmaningar

De närmaste åren förväntas folkmängden i Sverige öka med ca 1,5 % per år. Samtidigt blir befolkningen äldre, 2035 kommer antalet personer som är äldre än 85 år att ha fördubblats jämfört med idag. Andelen av befolkningen som är i arbetsför ålder utvecklas inte i samma takt vilket ökar svårigheterna att rekrytera medarbetare till vård och omsorg.

Utvecklingen ställer nya krav och efterfrågan på vård och omsorg ökar. Behoven av medicintekniska produkter kommer att öka. Med dagens sätt att arbeta kommer inte den välfärd som den nya demografin kräver kunna tillgodoses. Behoven måste tillgodoses bättre och billigare, således kommer behoven av mer avancerade arbetstekniska hjälpmedel att öka och behov finns av att utöka upphandlingar och sortiment för att tillgodose dessa behov.

Den digitala och tekniska utvecklingen medför såväl behov av ny kompetens som av behov att kompetensutveckla erfarna medarbetare. För att möta de ökade behoven behövs arbetssätten effektiviseras och digitaliseringens potential tas tillvara. Fler digitala hjälpmedel behöver införas för att tillgodose behoven av hjälpmedel. Det ska ske genom att utmana traditionella arbetssätt, utgå från invånarens behov och automatisera förutsägbara arbetsuppgifter. Det innebär också att digitala tjänster behöver utvecklas till exempel när det gäller system för samarbete med externa parter. Även rätt utrustning behövs. Såväl befintliga som nya tjänster behöver utvecklas.

Delårsrapport 2 - 2018

INVÅNARE/PATIENTPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Dialog om åtgärder kommer att ske på arbetsplatsträffar under hösten.

Mål	Indikator	Målvärde 2018	Utfall delår 2, 2018
Ökad användning av e-tjänster	Öka antalet ärenden i e-tjänst på 1177 Vårdguiden	Öka 10%	190 ärenden jmf med 41 delår 2 2017

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Tillgänglighet delår 2, jmf med 2017	Delår 2 2017	Helår 2017	Delår 2 2018	Förändring delår
Erbjuden utprovning inom 15 arbetsdagar	69,4 %	74,0 %	78,2%	+8,8 procentenheter
Andel slutförda reparationer inom 5 arbetsdagar	86,9 %	86,0 %	85,4 %	- 0,6 procentenheter
Andel besvarade telefonsamtal kundtjänst	91,3 %	91,5 %	90,9%	- 0,4 procentenheter
Andel leveranser av lagervaror enligt planerad leveransdag	96,6 %	96,6 %	95,9%	- 0,6 procentenheter

Andelen som erbjudits utprovning inom 15 dagar ökade med 8,8 procentenheter jämfört med delår 2 2017. Resultatet bedöms bero på en fortsatt stabil bemanning och god samordning.

Andelen slutförda reparationen inom 5 arbetsdagar har minskat 0,6 procentenheter till följd av införandet av medicinska behandlingshjälpmedel (MBH).

Andelen besvarade telefonsamtal minskade med 0,4 procentenheter jämfört med delår 2 2017. Det beror på ökad belastning på kundtjänst till följd av införandet av MBH, både vad gäller telefonsamtal och besök.

Andelen leveranser av lagervaror enligt planerad leveransdag har minskat 0,6 procentenheter till följd av införandet av medicinska behandlingshjälpmedel.

En stor ökning av antalet ärenden i e-tjänsten 1177 Vårdguiden har skett till följd av informationsinsatser till patienterna som genomförts i samband med införande av medicinska behandlingshjälpmedel. Ökningen är framför allt ärenden från CPAP-användare.

För att öka kompetens hos förskrivare har temadagar genomförts i samarbete med fem leverantörer som hyr plats i utställningen. 24 studiebesök har hållits för vårdutbildningar, kommunala verksamheter och intresseorganisationer för att öka kunskapen om hjälpmedel och välfärdsteknik.

I maj överfördes mer avancerade andningshjälpmedel till Hjälpmedelscentrum. Införandet föregicks av åtgärder för att tillgodose både patienternas och verksamheternas behov. Information har skickats ut via brev till patienter om kontaktvägar med mera. Införandet medför en jämlik hantering av krav på försäkringar eller ersättning vid förstörda hjälpmedel och oftare en enda väg in till regionen för hjälpmedel. Totalt berörs 3318 patienter av överföringen.

Delårsrapport 2 - 2018

En inventering av kompetens hos förskrivare av inkontinenshjälpmedel har visat ett stort behov av utbildning inom inkontinensvård och förskrivning av inkontinenshjälpmedel. Hjälpmedelscentrum har därför gett Högskolan Dalarna i uppdrag att anordna en webbaserad distansutbildning inom inkontinensvård. Intresset för utbildning är glädjande nog stort och utbildningen börjar vecka 37.

Skillnader i förskrivningsmönster har undersökts med ett särskilt fokus på barn med psykisk ohälsa. Förskrivningar från Barn- och ungdomspsykiatrierheterna (BUP) har analyserats avseende antal, hjälpmedelsartiklar och patienternas kön. Resultatet visar att:

- BUP har förskrivit ett omfattande antal hjälpmedel sedan starten i maj 2017, totalt 973 st till 425 patienter. Förskrivna hjälpmedel domineras av tyngdhjälpmedel (602 st), men kommunikationshjälpmedel (370 st) är också vanliga.
- Könsfördelningen hos patienterna som förskrivits hjälpmedel är 43 % flickor och 57 % pojkar. Könskillnaden är tydligt större för kommunikationshjälpmedel (63 % pojkar) än för tyngdhjälpmedel (53 % pojkar).

Åtgärder

Rutiner och arbetssätt har utformats och följs upp kontinuerligt för att tillgodose behoven hos patienter med de nya medicinska behandlingshjälpmedlen.

Fortsatt uppföljning av arbetssätt och hantering av rekonditionering enligt rekonditioneringsplan. Följa utvecklingen och ev. utöka antal arbetsplatser för att möta kraven och servicenivå.

I samarbete med Högskolan Dalarna genomföra utbildning inom inkontinensvård.

Genomföra den sista delen av projekt Medicinska behandlingshjälpmedel vilket innebär att överföra hjälpmedel för enures (sängvätning) till Hjälpmedelscentrum.

Information om förskrivningsmönster kommer att delges Barn- och ungdomspsykiatrin.

Samlad bedömning

Hjälpmedelscentrum har lyckats upprätthålla tillgängligheten till patienterna till följd av en tydlig prioritering av service till patient. Införandet av en stor mängd medicinska behandlingshjälpmedel har genomförts med gott resultat.

Delårsrapport 2 - 2018

VERKSAMHET/PROCESSPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Mål 2018	Utfall delår 2
Kortare ledtider (väntan)	Andel patienter som erbjudits tid för utprovning inom 15 arbetsdagar	75 %	78,2 %
"	Andel patienter som fått service/reparation slutförd inom 5 arbetsdagar	80%	85,4 %
"	Andel besvarade telefonsamtal hos kundtjänst	95%	90,9 %
"	Andel leveranser enligt planerad leveransdag	95%	95,9 %
Löpande uppföljning	Andel analyserade avvikelser med förbättringsförslag Uthyrningsgrad, mäts via andel hjälpmedel hos kund	90%	12 st 91,3 %

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Produktion

Produktion delår 2, jmf med delår 2 2017	2017	2018	Förändring %
Antal beställningar	27 235	29 842	7,7 %
Antal retur	18 741	20 278	8,2 %
Antal arbetsorder rekonditionering	10 200	11 594	13,7 %
Antal konsultremisser (utprovning)	718	778	8,7 %
Antal arbetsorder teknik (AU och FU)	6 967	7 674	10,2%
Antal kundtjänstamtal	13 772	15 050	9,3 %
Antal hämtordrar	11 219	12 893	14,9 %

Antalet beställningar har ökat med 7,7 % jämfört med samma period 2017, varav 2 % från det utökade sortimentet medicinska behandlingshjälpmedel.

Antalet retur har ökat med 8,2 % jämfört med samma period 2017 och beror på ökade volymer utskrivna hjälpmedel liksom andra påverkansfaktorer som t ex snabbare utskrivningsprocesser och utökad sortiment.

Antal arbetsorder rekonditionering har ökat med 13,7 % jämfört med samma period 2017, till följd av ökad volym, bredare sortiment samt färre kassationer, vilket har genomförts med oförändrad bemanning. Med ett bredare sortiment och en ökning av antal retur har internleverans enligt rekonditioneringsplan inte nått målet 85 %, utfall är 84,2 % under perioden. Antalet har också påverkats av arbetet för att minska kassationer vilket medfört att fler hjälpmedel rekonditioneras. Med rätt prioriteringar har dock andel leveranser av lagervaror enligt planerad leveransdag påverkats ytterst lite.

Antalet konsultremisser har ökat med 8,7 % jämfört med delår 2 2017. En större ökning ses inom området kommunikation/kognition vilket orsakas av att fler förskrivare från olika områden förskriver tyngdprodukter och att problematik kring sömn och planering tas upp i fler sammanhang.

Delårsrapport 2 - 2018

Antal arbetsorder teknik har ökat med 10,2 %. Avhjälpande underhåll har prioriterats då införandet av medicinska behandlingshjälpmedel har krävt resurser med åtföljande minskad tid för rekonditionering av elrullstol som lagrats i väntan på resurs. Stödinköp har gjorts för att leverera enligt förskrivning.

Telefonsamtalen till kundtjänst har ökat med 9,3 % och antalet ärenden till arbetsplatsbrevlåda har ökat med 7,8 % (1912 ärenden delår 2 2018) jämfört med delår 2 2017.

Antalet hämtningar har ökat till följd av ökat antal hjälpmedel hos befolkningen. Ökningen har hanterats genom en förbättrad transportplanering vilket medför en mer optimerad körtid.

22 förskrivartutbildningar har genomförts, både grundläggande och specifika utbildningar med sammanlagt 181 deltagare. Från och med april är grundutbildningen för nya förskrivare webbaserad.

Volym uthyrda hjälpmedel delår 2 jämfört med delår 2 2017	2017	2018	Förändring %
Volym individmärkta hjälpmedel	52 992	56 198	6,1 %
Volym huvudhjälpmedel	67 661	71 159	5,2 %
Varav regionfinansierat (individmärkt) totalt	43 673	46 182	5,8 %
Familjeläkarenheter (Vårdval Västmanland)	28 154	29 913	6,2 %
Vårdval Västmanland (centralt konto)	8 637	8 848	2,4 %
Habiliteringscentrum	6 230	6 647	6,8 %
Övriga enheter Region Västmanland	652	774	18,7 %
Varav kommunfinansierat (individmärkt) totalt	9 218	9 876	7,1 %
Arboga kommun	385	451	17,1 %
Fagersta kommun	486	461	- 5,1 %
Hallstahammars kommun	542	638	17,7 %
Kungsörs kommun	281	309	10,0 %
Köpings kommun	932	1 126	20,8 %
Norbergs kommun	160	165	3,1 %
Sala kommun	631	561	4,0 %
Skinnskattebergs kommun	82	65	- 20,7 %
Surahammars kommun	366	371	1,4 %
Västerås stad	5 353	5 634	5,2 %

Volymökningen för det nya sortimentet med medicinska behandlingshjälpmedel är 7,0 % efter 8 månader. Totalt togs 3230 individmärkta hjälpmedel över från Västmanlands sjukhus och den 31/8 är det totala antalet uthyrda hjälpmedel 3 456 st.

Delårsrapport 2 - 2018

Avvikelser under tertial 2 2018

124 avvikelser i webSesam till Hjälpmedelscentrum.

- 86,5 % rör felaktiga leveranser av hjälpmedel eller tillbehör vilket är 24 % färre jämfört med andra tertialen 2017 (från 143 till 109 stycken)
- 2 negativa händelser
- 7 avvikelser (5,6 %) fel från leverantören
- 6 avvikelser rör interna processer inom Hjälpmedelscentrum.

Hjälpmedelscentrum har registrerat 9 avvikelser till förskrivare, vilket är en sänkning med 60 % som till viss del förklaras av förtydliganden i webSesam för att underlätta för förskrivarna att göra rätt val.

En strävan finns att öka registreringarna för att identifiera områden där det är svårt för förskrivare att göra rätt. Detta kommer att lyftas på enhetsmöten under hösten.

Ett antal åtgärder har vidtagits på logistikenheten. Enhetschefen har infört morgonmöten två gånger per vecka och lyfter bland annat inkomna avvikelser, det har bidragit till färre avvikelser om felaktiga leveranser av hjälpmedel eller tillbehör.

I Synergi har det registrerats 56 avvikelser varav 41 är skickade till särskilda boenden p.g.a. för sen anmälan av ändrad betalare när person flyttar från eget till särskilt boende. Särskilda boenden har fått följebrev från Synergi och förväntas skicka svar till Hjälpmedelscentrum.

- 4 arbetsmiljö
- 2 tillbud med hjälpmedel
- 9 avvikelser avser brister i rutiner och information, varav 5 är registrerade internt.

Samtliga har hanterats inom 4 veckor. I tillämpliga fall har rutiner setts över.

Behovet av att jobba med avvikelser har lyfts i verksamheten och vikten av att de resulterar i åtgärder för en ständigt förbättrad verksamhet.

Vi ser en liten ökning och ökad variation av avvikelser registrerade internt när det gäller brister i rutiner och information, till viss del beroende på inkörning i samband med nytt sortiment. Positivt är att fler medarbetare rapporterar olika typer av avvikelser. Även detta kommer att lyftas på enhetsmöten under hösten för att fler ska skriva avvikelser på risker, brister eller fel.

93 avvikelser har anmälts till leverantörer, t ex leveransförseningar, reklamationer och felleveranser.

Delårsrapport 2 - 2018

Redovisning av beslut gällande hjälpmedel utanför sortiment och regelverk för tertiäl 2, maj-augusti

Antal beviljade beslut utanför sortiment och regelverk	Kostnad kr
Drivaggregat E-drive med joystick till manuell rullstol	38 720
Drivaggregat Smartdrive, 2 st	36 331, 35 200
Drivaggregat Smartdrive, dubbelförskrivning - drivaggregat i kombination med elrullstol	35 200
Arbetsstol Krabat Jockey	från eget lager
Lymfpulsator Deep Oscillation handenhet	21 372 med delad finansieringsrisk
Påhängshjul till rullstol Freewheel, utanför regelverk	4 444
Träningshjälpmedel studs matta	2 700
Elrullstol nr 2, Real Mobil	36 760
Kylkeps	625

10 beslut har beviljats och 1 har avslagits. 1 ärende har beslutats med delad finansieringsrisk, inget ärende med merkostnad.

Åtgärder

Ett åtgärdsprogram ska utvecklas för att klara rekonditionering av elrullstolar. Åtgärder som har utretts är köp av rekonditionering av elrullstol av leverantör och motsvarande verksamheter i sjukvårdsregionen.

Ett intensivt arbete pågår för att utveckla den e-tjänst som ska ersätta fax och e-post från förskrivare för säker digital kommunikation för ärenden med sekretessbelagda uppgifter.

Hämtning av hjälpmedel följs i syfte att klara snabba leveranser, särskilt då snabbare utskrivningar sker.

Avvikelse lyfts på APT och andra möten för att tillsammans med medarbetare finna åtgärder till orsaker till systematiska fel och för att öka benägenhet att rapportera avvikelser.

Samverkan med Habiliteringscentrum via gemensamt bedömningsråd med en samlad kompetens för komplexa ärenden. Syftet är att skapa samsyn och ett gemensamt lärande och säkerställa en jämlik vård.

Samlad bedömning

De ökade behoven i befolkningen har medfört ett ökat antal beställningar och produktionsökningar inom alla områden. Till detta kommer införandet av medicinska behandlingshjälpmedel som påverkat produktionen inom alla områden. Verksamheten har klarat att öka produktionen till följd av engagerade medarbetare samt genom en prioritering av patienters behov före åtgärder som tillfälligt kan prioriteras ned.

Delårsrapport 2 - 2018

MEDARBETARPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Mål	Utfall delår 2
HMC ska vara en attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaro	≤6%	5,8 %
Löpande uppföljning	Antal rehabiliteringsärenden Antal arbetsmiljöavvikelser totalt Antal, specifika arbetsmiljöavvikelser (sticksador, hot/våld)		5 10 1/0

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Accumulerad sjukfrånvaro	2017-01-01 – 07-31	2018-01-01 – 08-31
Total sjukfrånvaro	5,9 %	5,8 %
- Varav korttidsfrånvaro dag 1-14	2,3	2,4
- Varav långtidsfrånvaro över 60 dagar	45,9 %	45,4 %
Män	5,1 %	4,2 %
Kvinnor	6,7 %	7,2 %
Anställd - 29 år	7,0 %	3,6 %
Anställda 30 - 49 år	5,0 %	3,2 %
Anställda 50 år -	6,3 %	8,6 %
Rehabiliteringsärenden	Antal	Antal
Rehabärenden totalt under perioden	9	9
- Varav avslutade under perioden	6	4
Arbetsmiljöavvikelser	Antal	Antal
Anmäld negativ händelse eller olycka	4	7
Antal tillbud	0	1
Antal anmälda risker	0	2
Totalt	4	10

Sjukfrånvaron har minskat med 0,1 % jämfört med samma period 2017. Rehabilitering sker enligt regionens rutin och åtgärder vidtas så fort som möjligt.

Den arbetade tiden har ökat med 5,9 % vilket motsvarar 3,9 årsarbetare, en följd av ökad bemanning för införande av medicinska behandlingshjälpmedel, en ny enhetschef, förstärkning av bemanningen under sommaren samt för säkerhetsamordnare och personalchef som tidigare köpts.

Åtgärder

Under perioden har flera aktiviteter genomförts för att öka säkerheten på Hjälpmedelscentrum och i samband med hembesök. Larm köpts in, larmövningar och aktiviteter för att öka riskmedvetenheten har genomförts.

En nödvändig förstärkning av tekniker för medicinska behandlingshjälpmedel kommer att ske under hösten.

Delårsrapport 2 - 2018

Arbetet med handlingsplaner utifrån medarbetarenkäten pågår i respektive enhet. För hela förvaltningen är området "målqualität" i fokus liksom att bevara det goda sociala klimatet.

Samlad bedömning

Trots hög produktion har sjukfrånvaron behållits under målnivå vilket tyder på ett gott ledarskap och aktivt och tydligt stöd i samband med sjukdom och ohälsa. Aktiviteter kopplade till medarbetarenkäten pågår enligt plan.

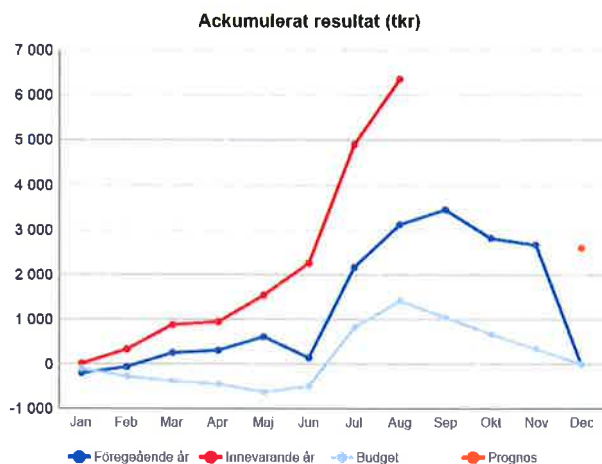
Delårsrapport 2 - 2018

EKONOMIPERSPEKTIV

Periodens resultat och helårsprognos – översikt

Förvaltningens ackumulerade ekonomiska resultat t.o.m. augusti månad är +6 369 tkr.

Helårsresultatet prognostiseras till +2 597 mkr.

	Bokslut 2017 tkr	Budget 2018 tkr	Prognos tkr
INTÄKTER			
Hyra	98 055	105 851	107 180
Återbetalning av resultat	-3 416	0	0
Försäljning	12 238	15 293	16 980
Egenavgifter	330	300	340
Serviceavtal	2 370	2 384	2 529
Inkontinenssamordning	951	984	984
Övriga verksamhetsintäkter	2 182	1 030	1 571
SUMMA INTÄKTER	112 710	125 842	129 584
KOSTNADER			
Personalkostnader	36 567	41 086	41 452
Tekniska hjälpmedel	29 530	34 266	34 901
Övriga material, varor	144	170	189
Lokaler	5 997	6 689	6 489
Frakt och transport	1 080	1 060	1 263
Avskrivningar hjälpmedel	25 487	27 941	28 522
Avskrivningar övrigt	736	700	707
IT-kostnader	3 189	3 751	3 433
Övriga kostnader	8 447	8 434	8 310
Finansiella kostnader	1 533	1 745	1 721
SUMMA KOSTNADER	112 710	125 842	126 987
RESULTAT	0	0	2 597

Delårsrapport 2 - 2018

Analys av intäkts- och bruttokostnadsutveckling

- Intäkter
  - Total intäktsförändring jämfört med motsvarande period föregående år är 10 498 tkr, en ökning med 13,9%.
  - Budgetavvikelsen är 2 498 tkr högre än budgeterat.
  - Budgetavvikelsen beror framför allt på följande händelser:
    - Högre volymökningar både för uthyrning och försäljning.
    - Statsbidrag för sysselsättningsåtgärd till en person långt från arbetsmarknaden.
- Kostnader
  - Total bruttokostnadsförändring jämfört med föregående år är 7 250 tkr, en ökning med 10 %.
  - Budgetavvikelsen är 2 458 tkr lägre än budgeterat.
  - Budgetavvikelsen beror framför allt på följande händelser:
    - De sociala avgifterna är enligt detaljbudgetanvisningarna budgeterade till 45,79 %. De beslutade sociala avgifterna uppgår till 46,47 % av lönekostnaderna. Det medför högre kostnader för sociala avgifter, trots något lägre lönekostnader än budgeterat.
    - Ökad returtakt och effektiv rekonditioneringsverksamhet medför lägre inköpskostnader för tekniska hjälpmedel.
    - Lägre kassationskostnader för tekniska hjälpmedel, vilket är ett av målen i förvaltningsplanen som vi har arbetat aktivt med under våren.
    - Lägre kostnader för IT-konsulttjänster dels p.g.a. att leverantören har svårt att hinna leverera, dels p.g.a. att vi gjorde en konvertering utan konsulthjälp.
    - Fördröjning av utökning av antal licenser i Sesam2 medför lägre kostnader.

Analys av helårsprognosens avvikelse mot helårsbudget – händelseöversikt

Prognosen baseras på följande förutsättningar:

- Den höga volymutvecklingen för uthyrning och försäljning förväntas fortsätta året ut.
- Stor osäkerhet när det gäller det nya produktområdet MBH.
- Intäkterna för teknisk service förväntas minska p.g.a. personalomsättning under hösten.
- Fortsatt hög investeringstakt, vilket relateras till volymutvecklingen.
- Att vi inte kommer att behöva utöka antal licenser i Sesam 2 i år.

Det prognostiserade över-/underskottet beror framförallt på följande händelser:

Positiva avvikelser

- Hög volymutveckling både för uthyrning och försäljning av tekniska hjälpmedel ger högre intäkter.
- Förväntat lägre kostnader för IT-konsulttjänster p.g.a. att leverantören har svårt att hinna leverera. Det är osäkert när vi kommer att behöva utöka antal licenser i Sesam2. Vi gör bedömningen att det inte kommer att ske i år.

Delårsrapport 2 - 2018

Negativa avvikelser

- Hjälpmedelscentrum övertog ett lokalt lager av tillbehör och förbrukningsartiklar till CPAP från Lungkliniken i december 2017 till ett anskaffningsvärde av ca 935 tkr. Övertagandet kommer att påverka årets resultat med maximalt motsvarande belopp för Hjälpmedelscentrum i år.
- Ökade personalkostnader beror på en omfördelning av kostnader för HR-chef från köpta tjänster till lönekostnader, utökning av bemanningen på Teknik och inköp, sysselsättningsåtgärd för en person långt ifrån arbetsmarknaden samt projektledare till ett digitaliseringsprojekt som planeras att starta upp under hösten.
- Gamla fordon, både servicebilar och lastbilar, medför högre kostnader för reparationer. För att klara våra leveranser tillkommer kostnader för hyra av lätt lastbil under reparationstiden. P.g.a. pågående upphandling på regionnivå har vi ingen möjlighet att påbörja utbyte av fordon i dagsläget.
- Förväntad ökad inköpstakt av tekniska hjälpmedel samt tillbehör till dessa p.g.a. den höga volymutvecklingen.
- Kabinettdeinfektorn har varit trasig och inte kunnat användas vid flera tillfällen under året, vilket har medfört höga reparationskostnader och extra högt tryck på rekondverksamheten.

Genomförda och planerade åtgärder för att hantera avvikelserna mot budget

Det nya produktområdet Medicinska behandlingshjälpmedel följs upp noggrant månadsvis när det gäller investeringar, tillbehör, lagerbehov, intäkter, kostnader, returer, kassationer, volymer, tjänsteaktiviteter etc. Lungmottagningen på Västmanlands sjukhus, som är största kunden inom produktområdet, har fått en detaljerad uppföljningsrapport inför delårsbokslutet. Under hösten utökas bemanningen med en tekniker på heltid för produktområdet.

Dialog pågår med Regionservice för att byta ut äldre servicefordon och två lätta lastbilar. Vi inväntar pågående fordonsupphandling. Tillsammans med Inköpsavdelningen har vi påbörjat upphandling av en tung lastbil. Målet är att upphandlingen ska bli klar under vintern och att vi kommer att ha en ny lastbil på plats under våren 2019.

Delårsrapport 2 - 2018

Investeringsredovisning

Investeringar – bokslut 2018-01-01 – 2018-08-31, belopp i tkr

Tekniska hjälpmedel varav:	201801 - 08		Helår		Avvikelse Budget - utfall delår 2, 2018
	Inköp perioden utifrån budget 2017-2018	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos inköp 2018 utifrån budget 2017-2018	
Förflyttning	9 283	15 389	15 126	13 924	4 195
Kommunikation	3 190	4 265	4 283	4 784	-501
Behandling	6 261	8 651	8 907	9 392	-485
Insulinpumpar	1 343	1 964	2 000	2 515	-515
MBH	2 205	84	3 500	3 307	193
Elrullstolsgarage	0	0	2 000	0	2 000
Övr. hjälpmedel	3 691	5 364	4 634	5 537	-903
Övr. maskiner och inventarier	178	155	50	366	-316
Summa	26 151	35 872	40 500	39 825	3 668

Resultat, analys

Årsprognosen för investeringskostnaderna 2018 är något lägre än i delår 1 och ligger inom beslutad ram.

Av förflyttningshjälpmedel har 2017 års ökning av rullstolar dämpats och ligger nu på en mer normal nivå.

Inköp av kommunikationshjälpmedel har ökat. Jämfört med samma period föregående år har två fler samtalsapparater med ögonstyrning á 100 tkr köpts in. Förskrivning av elektroniska kalendrar fortsätter att öka och utgör nu 40 % av inköpta kommunikationshjälpmedel. Den ökade förskrivningen av nödlarm förväntas fortsätta, där produkterna har fått genomslag hos förskrivare och behovet ökar.

Av behandlingshjälpmedlen fortsätter tyngtäckten att öka. Cirkulationshjälpmedlet lymfapress har ökat mycket då förskrivare hanterar en patientkö. Däremot har ståstöd och tippbrädor minskat.

På grund av leveransstopp hos leverantör av insulinpumpar under perioden november 2017 – januari 2018 är inköpen extra höga totalt sett årets första tertial. Inköpstakten har dämpats något, men beräknas ändå överstiga budget. Utveckling av insulinpumpar medför att fler patienter kan bli aktuella, men det kommer sannolikt att påverka år 2019.

Sedan maj 2018 är den beslutade sortimentsöverföringen av medicinska behandlingshjälpmedel (MBH) överförd från Västmanlands sjukhus till Hjälpmedelscentrum.

En trasig tvättmaskin har bytts ut och en ny arbetsplats till tekniker för MBH har iordningställts. Utbyte av en diskdesinfektor har gjorts med utökad funktionalitet för rekonditionering av MBH.

Delårsrapport 2 - 2018

Åtgärd

Ett arbete har genomförts för att minska kassationerna av hjälpmedel, för att uppnå bättre hushållning och ökat cirkulärt flöde. En ny instruktion är framtagen.

Uppföljning av det nya produktområdet MBH sker löpande månadsvis.

Inför budgetarbetet efterfrågas varje år kundernas bedömning och hjälpmedelsbehovet två år framåt och svar bildar underlag till budget. Volymerna fluktuerar över månader och år vilket medför att förvaltningens kärnverksamhet är mycket svår att budgetera och prognosticera.

Ett omfattande arbete med prispressade upphandlingar, effektiv rekonditionering som leder till hög återanvändningsgrad och ett bra förskrivningsstöd ger förutsättningar till att hålla så låg prisnivå som möjligt.

Fyra nya arbetsplatser kommer att iordningställas med lyftbord och arbetsbänkar på rekondenheten.

Delårsrapport 2 - 2018

INTERN KONTROLL

Sammanfattning av resultat och åtgärder på förvaltningsnivå

Delegationsordning

Kontroll genomförd utan anmärkning. Hjälpmedelscentrum har skickat in delegationsordning och har anmält den till arbetsutskottet. Underskriven attestlista är inskickad till diariet.

Rehabilitering

Kontroll genomförd utan anmärkning, dvs inga ohanterade bevakningar finns.

Inköpskort

Kontroll genomförd utan anmärkning. Förvaltningen har fyra inköpskort, varav tre har använts under kontrollperioden januari 2018 – maj 2018. Alla underlag finns sparade enligt gällande instruktion och riktlinje.

Löneutbetalningar

Kontroll genomförd av utanordningslistor. Nio är korrekt hanterade och tre delvis hanterade. Vidtagen åtgärd är information inom förvaltningen.

Säkerhet

Kontroll av riskmedvetenheten har genomförts genom en enkätundersökning. Resultatet visar att 81 % upplever att de har kontroll över risker i de arbetsuppgifter som ska utföras och 19 % upplever sig delvis ha kontroll. Dialog om riskmedvetenhet och åtgärder kommer att ske på arbetsplatsträffar under hösten.

INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Hjälpmedelsnämnden 2018-09-28.

Diarienummer: RVxxxx

BILAGOR

1. Verksamhetsrapport
2. DUVA-bilagor: Resultatrapport, Driftredovisning, Lönekostnader och kostnader, inhyrd personal
3. Investeringsbilaga
4. Tabell för förvaltningsanpassad intäkts- och bruttokostnadsredovisning och avvikelse helårsprognos

År Månad: 201808

Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum

Analys:

Belopp i tkr

	Periodbokslut		Helår			
	201701 - 201708	201801 - 201808	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse 2018
Försäljning och uthyrning av hjälpmedel	72 913	83 058	107 207	121 444	124 500	3 056
Försäljning av tekniska tjänster inkl serviceavtal	1 449	1 779	2 370	2 384	2 529	145
Inkontinenssamordning	634	656	951	984	984	0
Övriga verksamhetsintäkter	883	884	2 182	1 030	1 571	541
Intäkter	75 879	86 377	112 710	125 842	129 584	3 742
Summa Intäkter	75 879	86 377	112 710	125 842	129 584	3 742
Löner	-15 419	-17 447	-24 740	-27 703	-27 797	-94
Sociala avgifter	-6 838	-8 088	-10 976	-12 645	-12 876	-231
Övriga personalkostnader	-559	-362	-851	-737	-778	-41
Personalkostnader	-22 815	-25 897	-36 567	-41 086	-41 452	-366
Inköpskostnader tekniska hjälpmedel	-18 953	-21 487	-29 530	-34 266	-34 901	-635
Övriga kostnader, material, varor	-106	-103	-144	-170	-189	-19
Lokalhyra	-4 311	-4 314	-5 997	-6 689	-6 489	200
Frakt och transport	-690	-862	-1 080	-1 060	-1 263	-203
Avskrivningar hjälpmedel och övrigt	-17 190	-19 256	-26 223	-28 641	-29 229	-588
IT-kostnader	-2 093	-2 047	-3 188	-3 751	-3 433	318
Övriga kostnader	-5 581	-4 920	-8 447	-8 434	-8 310	124
Finansiella kostnader	-1 020	-1 122	-1 533	-1 745	-1 721	24
Övriga kostnader	-49 944	-54 112	-76 143	-84 756	-85 535	-779
Summa Kostnader	-72 759	-80 009	-112 710	-125 842	-126 987	-1 145
Resultat:	3 119	6 369	0	0	2 597	2 597

År Månad: 201808

Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum

Analys:

Belopp i tkr	Period			Helår				
	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut 2017	Årsbudget 2018	Prognos 2018	Avvikelse 2018	Prognos i % av Prognos Intäkt
	201701 - 201708	201801 - 201808	201801 - 201808					
D1 HMC	3 119	6 369	1 412	0	0	2 597	2 597	2,0%
Summa:	3 119	6 369	1 412	0	0,36	2 597	2 597	2,0%

År Månad: 201808
Förvaltning: 64 Hjälpmedelscentrum
Analys:
Lönekostnader

Belopp i tkr	Period				Helår			
	Bokslut	Bokslut	Budget	Förändring i %	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Förändring i %
	201701 - 201708	201801 - 201808	201801 - 201808		Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	
00 PRG övrigt	0	-102	0		0	0	-174	
10 Sjuksköterskor m fl	-809	-1 323	-1 684	63,5%	-1 477	-2 673	-2 418	63,7%
11 Undersköterskor, skötare m fl	-246	-261	-254	6,0%	-383	-403	-403	5,1%
20 Paramedicinsk personal	-4 317	-4 756	-4 470	10,1%	-6 938	-7 096	-7 250	4,5%
50 Administrativ personal	-3 555	-4 335	-3 880	21,9%	-5 513	-6 102	-6 153	11,6%
60 Teknisk personal	-5 724	-5 864	-6 333	2,5%	-9 141	-10 052	-10 021	9,6%
90 Ekonomi- och transportpersonal	-767	-807	-868	5,2%	-1 288	-1 378	-1 378	7,0%
Summa lönekostnader:	-15 419	-17 447	-17 489	13,2%	-24 740	-27 703	-27 797	12,4%

Kostnader inhyrd personal

Belopp i tkr	Period				Helår			
				Förändring i %				Förändring i %
Inhyrd personal exkl resursenheten:								
Resursenheten:	-21	0	0	-100,0%	-21	0	0	-100,0%
Summa inhyrd personal:	-21	0	0	-100,0%	-21	0	0	-100,0%

Total

Belopp i tkr	Period				Helår			
	Bokslut	Bokslut	Budget	Förändring i %	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Förändring i %
	201701 - 201708	201801 - 201808	201801 - 201808		Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	
Summa anställda och inhyrd personal:	-15 439	-17 447	-17 489	13,0%	-24 761	-27 703	-27 797	12,3%

Intäkts- och bruttokostnadsutveckling och avvikelse helårsprognos

Intäkter	Förändring intäkter jmf fg år, Tkr. (Plus: Ökning av intäkter, Minus: Minskning)	Förändring intäkter jmf fg år, procent. (Plus: Proc ökning, Minus: Proc minskning)	Avvik mot ack budget, Tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)	Avvik helårsprognos/helårsbudget, Tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)
Försäljning och uthyrning av tekniska hjälpmedel	10 145	13,9%	2 095	3 056
Återbetalning av resultat	0		0	0
Övriga intäkter	353	11,9%	403	686
Totalt intäkter	10 498	13,8%	2 498	3 742

Kostnader

Kostnader	Förändring kostnader jmf fg år, tkr. (Plus: Ökning av kostnader, Minus: Minskning)	Förändring kostnader jmf fg år, procent. (Plus: Proc ökning, Minus: Proc minskning)	Avvik mot ack budget, tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)	Avvik helårsprognos/helårsbudget, tkr. (Plus: Överskott, Minus: Underskott)
Personalkostnader totalt	3 081	13,5%	65	-365
<i>Varav lönekostnader egen personal</i>	2 028	13,2%	42	-94
<i>Varav sociala avgifter</i>	1 250	18,3%	-106	-231
<i>Varav övr pers.kostn. egen personal</i>	-176	-32,7%	129	-40
<i>Varav inhyrd personal (int+ext)</i>	-21	-100,0%	0	0
Inköpskostnader tekniska hjälpmedel	2 534	13,4%	1 357	-635
Avskrivningar hjälpmedel och övrigt	2 066	12,0%	-162	-588
Övriga kostnader	-431	-3,1%	1 198	443
Totalt bruttokostnader	7 250	10,0%	2 458	-1 145
Ack resultatavvik/Prognostiserat resultat			4 956	2 597

Förändring arbetad tid	Förändring utfall jmf fg år, timmar	Förändring utfall jmf fg år, procent	Motsv antal årsarbetare
Förändring arbetad tid totalt	4 428	5,9%	3,85
<i>Varav arbetad tid egen personal</i>	4 489	6,0%	3,90
<i>Varav internt inhyrd personal</i>	-61	-100,0%	-0,05
<i>Varav externt inhyrd personal</i>	0		0,00

Investeringar

Bokslut 2018-01-01 - 2018-08-31

Belopp i tkr

	2018-01-01 - 2018-08-31		Helår					Avvikelse budget - utfall 2018
	Inköp	Inköp	Bokslut	Budget	Prognos	Prognos	Prognos	
	perioden utifrån budget 2017	perioden utifrån budget 2018	2017	2018	perioden inköp 2018 utifrån budget 2017	perioden inköp 2018 utifrån budget 2018	inköp 2019 utifrån budget 2018	
Investeringsutgifter								
<u>Tekniska hjälpmedel</u>								
Förflyttning	2 993	6 290	15 389	15 126	2 993	10 931	3 668	4 195
Kommunikation		3 190	4 265	4 283		4 784		-501
Behandling		6 261	8 651	8 907		9 392		-485
Insulinpumpar		1 343	1 964	2 000		2 515		-515
Medicinska behandlingshjälpmedel		2 205	84	3 500		3 307		193
Elrullstolsgarage		0	0	2 000		0		2 000
Övriga tekniska hjälpmedel		3 691	5 364	4 634		5 537		-903
Datorutrustning								0
Leasingavtal								0
Övriga maskiner och inventarier		178	155	50		366		-316
Summa	2 993	23 158	35 872	40 500	2 993	36 832	3 668	3 668
Konst								0
Byggnader								0
Fastighet) (endast								0
Totalsumma	2 993	23 158	35 872	40 500	2 993	36 832	3 668	3 668

Till Kommunstyrelsen

Revisionsrapport: Granskning delårsbokslut 2018

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2018-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen är baserad på en begränsad granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Sammantaget bedömer vi att kommunens resultat och ställning per 2018-08-31 i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten följer i stort de övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Vi kan konstatera att kommunen redovisar ett positivt resultat för perioden om 40,6 mkr. För helåret prognostiserar ett positivt resultat om 38,2 mkr. I delårsrapporten prognostiseras ett negativt resultat inom Vård- och omsorgsnämnden med -13,1 mkr, och inom Social- och arbetsmarknadsnämnden med -4,3 mkr. Vi ser allvarligt nämndernas prognostiserade budgetavvikelser.

Vid delåret är resultatet positivt med 3,9 % och kommunen uppnår därför målet. För helåret är resultatet prognostiserat till 2,4 %. Sammantaget görs bedömningen att kommunen förväntas uppnå den finansiella målsättningen för god ekonomisk hushållning 2018.

I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2018. Som revisionen har påpekat under flera år ser vi allvarligt på Vård- och omsorgsnämndens och Social- och arbetsmarknadsnämndens stora prognostiserade underskott

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns nio kommungemensamma mål formulerade. Vi bedömer att resultatet enligt delårsrapporten endast delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2018. Vi ser dock allvarligt på Vård- och omsorgsnämndens och Social- och arbetsmarknadsnämndens stora prognostiserade underskott.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns nio kommungemensamma mål formulerade. Vi bedömer att resultatet enligt delårsrapporten endast delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

I övrigt hänvisar vi till bilagd rapport.

För kommunrevisionen i Köpings kommun
Georg Lövelius
Sammankallande i revisionen

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

Köpings kommun

KPMG AB

2018-10-10

Antal sidor 13

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål	1
1.2	Mål för verksamheten	2
2	Inledning	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Anvisningar och styrdokument	5
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	5
3.2.1	Bakgrund	5
3.2.2	Finansiella mål	5
3.3	Verksamhetsmål	6
4	Delårsrapporten i övrigt	8
4.1	Innehåll	8
4.2	Balanskravet	8
4.3	Resultaträkning	9
4.4	Balansräkning	10
4.5	Kassaflödesanalys	11
4.6	Sammanställd redovisning	11
4.7	Styrelsens berättelse	12
4.8	Investeringsredovisning	13

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

1 Sammanfattning

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål

Kommunen redovisar ett positivt resultat för perioden om 40,6 mkr. I delårsrapporten föregående år uppgick resultatet till -1,1 mkr. För helåret prognostiserar ett positivt resultat om 38,2 mkr.

Verksamhetens kostnader har ökat med 30,9 mkr mot delåret 2017. Detta beror främst på ökade personalkostnader om ca 23,4 mkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 46 mkr mot föregående år och finansiella intäkter har ökat med 27 mkr.

Den negativa avvikelsen mellan prognos och budget för 2018 avseende verksamhetens nettokostnader beror främst på två nämnder som redovisar stora avvikelser mot budget, Vård- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden. Den totala budgetavvikelsen blir dock positiv vilket beror på kompensation av en positiv avvikelse för skatteintäkter och generella statsbidrag samt för finansnetto.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns ett finansiellt mål formulerat och vilken måluppfyllelse kommunen beräknas ha i budgeten 2018.

- Mål: För att ha beredskap att möta konjunkturförändringar och ändrade förutsättningar, skall Köpings kommuns ekonomiska resultat årligen motsvara

Helårsprognosen har prognostiserats till 2,4 %. Prognosen visar därmed på att målsättningen kommer att uppnås.

Vår bedömning är att kommunens resultat och ställning per 2018-08-31 i allt väsentligt är rättvisande.

I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2018.

---

¹ Kommunallag (2017:725)

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

1.2 Mål för verksamheten

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns nio kommungemensamma mål formulerade.

Värderingen av nämndernas bidrag till måluppfyllelsen utgår ifrån den bedömning som förvaltningarna gjort av arbetet med att nå de kommungemensamma målen. Bedömningen visar att 44 % (38 %) av bidragen kommer helt att genomföras och 49 % (54 %) kommer delvis att genomföras. Sex bidrag eller 7 % (8 %) bedöms inte kunna genomföras. Helhetsbedömningen är att förutsättningarna delvis finns för att kommunen kommer att uppnå verksamhetsmålen.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

2 Inledning

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2018-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är även att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting.

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten 2018-08-31.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisions sed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

---

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag, KRL
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har genomförts av Veronica Malm, revisor samt Tobias Åkesson, revisor under ledning av David Bäcker, certifierad kommunal yrkesrevisor samt Charlotta Ekman, auktoriserad revisor.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomichef samt kommunekonom.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.
- Stickprovvis avstämning och verifiering av väsentliga balansposter mot specifikationer med tillhörande underlag i den omfattning som krävs för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

3 Resultat av granskningen

3.1 Anvisningar och styrdokument

I KRL framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Köpings kommun har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti.

Anvisningar har utarbetats av drätselkontoret för att styra upp förvaltningarnas arbeten. I anvisningarna har särskilda instruktioner lämnats vad gäller nödvändigheten av periodiseringar i delårsbokslutet.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Fullmäktige i Köpings kommun har antagit *Mål och budget 2018, plan 2019-2020*. Av dokumentet framgår fyra målområden, med ett finansiellt mål och nio kommungemensamma mål.

- Delaktighet – en öppen kommun med kvalitet
- Ett tryggt och gott liv – livskvalitet
- Hållbar samhällsutveckling
- Framtidstro – barn och unga i fokus

3.2.2 Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns ett finansiellt mål formulerat och vilken måluppfyllelse kommunen beräknas ha i budgeten 2018. I delårsrapporten följer kommunen upp vilken måluppfyllelsen är i delåret och även gällande prognos för helåret 2018:

Köpings kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31

KPMG AB

2018-10-10

- Mål: För att ha beredskap att möta konjunkturförändringar och ändrade förutsättningar, skall Köpings kommuns ekonomiska resultat årligen motsvara minst 0,5 % av totala skatteintäkter, statsbidrag och utjämning.

Indikatorn för årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning uppgår vid delårsresultatet till 4,2 %. Helårsprognosen har prognostiserats till 2,4 %. Prognosen visar därmed på att målsättningen kommer att uppnås.

Kommentarer om finansiella mål

Redovisningen av målavstämningen är väl utvecklad och beskrivs på ett tydligt och informativt sätt och uppfyller därmed lagens krav.

Vi bedömer att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med det av fullmäktige fastställda finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

3.3 Verksamhetsmål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2018 finns nio kommungemensamma mål formulerade.

- Mål 1: En kommun med hög kvalitet
- Mål 2: En kommun med inflytande och bra information
- Mål 3: Trygghet i livets alla skeenden
- Mål 4: Aktiv fritid och bred kultur för alla
- Mål 5: Miljöarbete med omsorg om gemensamma resurser, natur och klimat
- Mål 6: Attraktivt boende
- Mål 7: Arbete och näringsliv
- Mål 8: Alla barn och ungdomar ska ha goda uppväxtvillkor
- Mål 9: Vi ska ge barn och ungdomar kunskaper för livet

Till de kommungemensamma målen hör indikatorer som används vid målavstämningar i delårsrapporten och årsredovisningen. De flesta indikatorer redovisas på årsbasis. Därför har uppföljningen i delårsrapporten inriktats på att följa upp de aktiviteter som ska bidra till måluppfyllelsen. Nämnderna redovisar hur arbetet fortlöpt och målsamordnarna gör en sammanfattande värdering för respektive mål och förutsättningarna för att nå målen.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

Kommunstyrelsens bedömning

Värderingen av nämndernas bidrag till måluppfyllelsen utgår ifrån den bedömning som förvaltningarna gjort av arbetet med att nå de kommungemensamma målen. Bedömningen visar att 44 % (38 % fg år) av bidragen helt kommer att genomföras och 49 % (54 % fg år) kommer delvis att genomföras. Sex bidrag eller 7 % (8 % fg år) bedöms inte kunna genomföras. Helhetsbedömningen är att förutsättningarna delvis finns för att kommunen kommer att uppnå verksamhetsmålen.

Kommentarer om verksamhetsmål

Sammantaget konstaterar vi att kommunstyrelsen gör den bedömningen att kommunen delvis förväntas uppnå målsättningen för god ekonomisk hushållning. Detta motiveras med att verksamhetsmålen endast delvis bedöms kunna uppnås och att kommunen bedöms uppnå det finansiella målet.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att kommunen delvis förväntas uppnå målsättningen för god ekonomisk hushållning.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

4 Delårsrapporten i övrigt

4.1 Innehåll

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennes slut.

RKR:s rekommendation 22 gäller från räkenskapsåret 2014. Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Kommentarer

Sammantaget bedömer vi att delårsrapporten följer RKR:s rekommendation 22.

4.2 Balanskravet

Av RKR:s rekommendation 22 framgår att en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen ska göras i delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Av delårsrapporten framgår att kommunen redovisar ett positivt resultat per sista augusti 2018. Kommunen prognostiserar även ett positivt resultat för helåret 2018.

Kommentarer

I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2018.

4.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för 2017/2018:

KOMMUN

Belopp i mkr	Utfall 2018-08- 31	Utfall 2017-08- 31	Budget 2018	Prognos 2018	Utfall 2017-12- 31
Verksamhetens nettokostnader	-1 041,3	-1 010,4	-1 543,4	-1 567,2	-1 502,9
Förändring i %, jmf med föregående år	-3,1	8,4			
Skatteintäkter och statsbidrag	1 047,4	1 001,4	1 561,4	1 572,8	1 508,6
Förändring i %, jmf med föregående år	4,6	5,6			
Finansnetto	34,5	7,9	16,1	32,6	10,4
Årets resultat	40,6	-1,1	34,1	38,2	16,1
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	99,4	100,1	97,8	97,6	98,9

Kommunen redovisar ett positivt resultat för perioden om 40,6 mkr. I delårsrapporten föregående år uppgick resultatet till -1,1 mkr. För helåret prognostiseras ett positivt resultat om 38,2 mkr.

Verksamhetens kostnader har ökat med 30,9 mkr mot delåret 2017. Detta beror främst på ökade personalkostnader om ca 23,4 mkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 46 mkr mot föregående år och finansiella intäkter har ökat med 27 mkr. Förändringen av finansiella intäkter beror på utdelning från VME på 10,0 mkr samt en tillfällig utdelning från Mälarenergi på 14,7 mkr.

Den negativa avvikelser mellan prognos och budget för 2018 avseende verksamhetens nettokostnader beror främst på två nämnder som redovisar stora avvikelser mot budget, Vård- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden. Den totala budgetavvikelsen blir dock positiv vilket beror på kompensation av en positiv avvikelse för skatteintäkter och generella statsbidrag samt för finansnetto.

Beträffande kommunens förutsättningar att uppnå balanskravet, se avsnitt 4.2.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

Kommentarer

Resultatet i en delårsrapport är alltid behäftat med visa osäkerhetsfaktorer. Följande väsentliga förhållanden bör noteras.

- Skatteintäkter är beräknade utifrån senast kända prognos från SKL, vilket kan komma att avvika från den prognos som erhålls inför årsbokslutet. Köpings kommun har beräknat skatteintäkterna utifrån augusti månads prognos från SKL.
- Pensionskostnader 2018-08-31 är bokförda och beräknade utifrån erhållen prognos, från KPA, per 2018-08.

Kommunen har under 2018 fått två stycken olika bidrag, dels *bidrag för ensamkommande unga över 18 år* samt *bidrag för minska antalet långtidsarbetslösa*. Dessa bidrag ska enligt cirkulär 17:67 redovisas som generella statsbidrag. Köpings kommun har i sin redovisning valt att redovisa dessa bidrag i driften. Bidragen uppgår i delåret till ca 1,1 mkr.

Vår bedömning är att kommunens redovisade resultat i delårsbokslutet i allt väsentligt är rättvisande.

4.4 Balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse.

Belopp i mkr	Kommunen		
	2018-08-31	2017-12-31	2017-08-31
Balansomslutning	1 894,3	1 851,4	1 746,5
Redovisat eget kapital	871,2	830,6	813,2
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	257,0	707,2	187,7
Redovisad soliditet	46%	45%	47%
Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse	14%	38%	11%
Omsättningstillgångar	386,7	381,1	302,4
Kortfristiga skulder	485,8	497,8	394,0
Balanslikviditet	80%	77%	77%

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

Kommentarer

Vår bedömning är att kommunens balansräkning per 2018-08-31 i allt väsentligt är rättvisande.

Vi har översiktligt granskat dokumentationen av balansposterna i delårsbokslutet och vi bedömer att dokumentationen håller en god standard.

4.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Kommunens kassaflöde under årets första åtta månader 2018 är positivt med ca 28,4 mkr. Investeringsverksamheten redovisar ett negativt kassaflöde på ca 71,5 mkr medan kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt om 97,7 mkr.

Kommentarer

Vi ser positivt på att kommunen redovisar en kassaflödesanalys i delårsrapporten och uppställningen uppfyller gällande rekommendationer.

4.6 Sammanställd redovisning

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning. Av KRL 9 kap 3 § ska kommunen, om det inte föreligger särskilda hinder, lämna motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret.

RKR har kommit med ett normerande förtydligande kring vad en delårsrapport ska innehålla och gäller från 2014. Av rekommendation nr 22 framgår följande:

Den kommunala koncernens räkenskaper ska presenteras jämte kommunens om minst ett av nedanstående villkor är uppfyllda:

- De kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter, vilka omfattar såväl verksamhetsintäkter som skatteintäkter och generella statsbidrag, uppgår till minst 30 %.
- De kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till minst 30 procent av kommunkoncernens balansomslutning.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

I de fall en sammanställd redovisning inte upprättas, bör delårsresultatet samt helårsprognos redovisas för respektive bolag.

Kommentarer

Kommunen har i delårsbokslut upprättat en sammanställd redovisning. Kommunen redovisar även i förvaltningsberättelsen avsnitt som behandlar de kommunala bolagen. Av förvaltningsberättelsen framgår det vilka bolag som ingår i kommunkoncernen. Utöver detta finns en redogörelse över vilka företag/organisationer kommunen samverkar med.

4.7 Styrelsens berättelse

I delårsrapporten lämnas kommentarer om styrelsens helårsprognos i förhållande till budget. Totalt prognostiseras verksamhetens nettokostnader överstiga budget med 23,8 mkr.

Följande prognostiserade budgetavvikelser (mkr) för verksamhetsområden kan nämnas:

Vård och Omsorg	– 13,1
Social- och arbetsmarknadsnämnd	– 4,3

Vård och Omsorg beräknas redovisa ett underskott på 13,1 mkr. Orsaken till underskottet härleds till högre personalkostnader än budgeterat inom särskilt boende om ca 4,5 mkr. Även personlig assistans beräknas redovisa ett underskott om 6,8 mkr.

Social- och arbetsmarknadsnämnden beräknas redovisa ett underskott på totalt 4,3 mkr. Missbruks- och beroendevård beräknas redovisa ett underskott på 7,0 mkr medan bland annat arbetsmarknad bedöms redovisa ett överskott på 1,2 mkr.

Kommentarer

Mot bakgrund av det förväntade skatteutfallet för kommande år kommer det att ställas högre krav på kostnadsreducerande åtgärder under de närmaste åren. Kommunens ekonomiska situation medför att samtliga verksamhetsområden måste klara sina tilldelade budgetramar samt genast vidta åtgärder i de fall det finns indikationer på budgetöverskridande.

Vi vill understryka vikten av att prognoserna håller en hög kvalitet för att kunna vidta åtgärder snabbt vid indikationer på underskott.

Vi förutsätter också att ett aktivt arbete görs i syfte att uppnå ekonomisk balans inom samtliga verksamhetsområden.

Köpings kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2018-08-31
KPMG AB
2018-10-10

4.8 Investeringsredovisning

Av investeringsredovisningen framgår att kommunen har genomfört skattefinansierade investeringar med netto 71,5 mkr under perioden. Prognosen för helåret uppgår till 269,7 mkr jämfört med budget på 775,7 mkr.

De större pågående investeringsprojekt som nämns är bland annat nybyggnation av badhus samt hamnen.

Den största avvikelserna mellan prognos och budget ligger under stadskansliet och är framförallt nybyggnation av badhus och inomhushall, 316 mkr. Överskott beräknas även uppkomma för KMV lokalen, 33,9 mkr samt ny förskola i Kolsva 22,1 mkr. För tekniska kontoret ligger avvikelserna inom gator och vägar om 27,6 mkr beroende på exploatering som är påbörjad men som kommer att fortsätta nästkommande år.

Kommentarer

Årets investeringar når inte upp till budget då de prognostiserar 506 mkr lägre än budgeterat belopp.

KPMG, dag som ovan

Charlotta Ekman

Auktoriserade revisorer

David Bäcker

Certifierad kommunal revisor